

Vispirms Martins parādīja mums savu ceļojuma maršrutu kartē: viņš grasījās šķērsot Poliju un Baltkrieviju, tad braukt pāri visai valstij Urālu virzienā līdz pat Svetlogorskai un pēcāk tāpat atgriezties Vācijā. Viņš bija iecerējis vairīties no lielajām šosejām un braukt pa zemes ceļiem no ciemata uz ciematu. Tā viņš varēšot ciešāk kontaktēties ar tautu. Šajā nolūkā viņam tomēr vajadzētu vismaz minimālas krievu valodas zināšanas.

Jau pirmajā mirklī man kļuva skaidrs, ka šim politiķim nav viss mājās. Viņš visu laiku tā divaini smaidīja.

– Kā krieviski būtu: «Godātā kundze, varbūt es drīkstētu pie jums pārnakšņot?» – viņš man jautāja.

Vēl viņš vēlējās zināt, kā pie mums saka: «es nāku kā draugs» un «es jūtos izsalcis». Biju visai pārlicināts, ka viņa ceļojums ņems drausmīgu galu jau pirmajā pierobežas ciematā un iztēlojos, kā jaunieši savās Dieva aizmirstajās sādžās reaģēs, ieraugot šo smaidīgo resnīti un viņa piectūkstoš markas vērtu divriteni.

«Es nāku kā draugs» un «es jūtos izsalcis»: protams, ka viņi to nomušis, kaut vai sociālā taisnīguma labad. Mēģināju Martinam ieskaidrot, ka iedzimtie varētu uztvert viņa miera misiju kā personisku apvainojumu un ka tur ir papildnam vietu, kuras visprātīgāk būtu apiet ar likumu. Tomēr šis vīrs nebija nobremzējams. Viņam bija savs priekšstats par to, kā ir pareizi un kā nepareizi. Mums bija viņam jāpalīdz. Martins kā nekā bija mūsu drauga draugs. Tāpēc nolēmu ķerties pie lietas nopietni.

– Krievijā tu nekad nedrīksti teikt kaut ko tādu kā: «Godātā kundze, varbūt es drīkstētu pie jums pārnakšņot?» Tev jāizsakās pēc iespējas īsāk un skaidrāk. Nonācis kādā ciematā, tu sameklēsi vecu un nabadzīgu sievieti un teiksi viņai: «Ei, vecā ragana, gribi nopelnīt piecus dolārus?» Punkts.

– Nē, – iebilda Martins un teica, ka varot apelēt tikai pie cilvēku labsirdības, viņaprāt, pirkt to par naudu nozīmētu tos cilvēkus pazemot.

Šim puisim palīdzēt nebija iespējams. Gribēju vismaz iemācīt viņam pāris lamu vārdus, lai cilvēks nebūtu gluži bez jēgas, kad sādžu iemītnieki to uzrunās. Cik labi spēdams, ieskaidroju viņam, kā krieviski varētu skanēt tādi izteicieni, kā «treknā šķirba» un «stulbā cūka». Pēc tam sarīkojām izmēģinājuma braucieni pa Šonhauzeras aleju: es tēloju sādžu iemītniekus, bet Martins ar savu velosipēdu brauca man pretim.

– Panāc šurp, tu ļumīgais pedālnūģi! – es skaļi uzsaucu krieviski.

Viņš saprata un palielināja ātrumu. Tā bija laba praktisko mācību stunda, un man vairākas reizes pēc kārtas izdevās ticami un reālistiski atveidot krievu ciemata iemītniekus – daži garāmgājēji pārbili metās sāņus. Martins gan jutās gluži omulīgi. Es atzinu, ka viņam nav ne mazāko izredžu atgriezties no Sibīrijas dzīvam. Mana sieva turpretim uzskatīja šo vīru par varoni un viņa ceļojumu par «īnteresantu projektu».

– Ļaunākajā gadījumā viņam ir iespēja pāri Aļaskai aizmukt uz Ameriku, – viņa teica.

Kā vienmēr, kad mūsu ģimenē rodas viedokļu atšķirības, mēs noslēdzām derības. Es apgalvoju, ka Martins nekad nesaņiegs Svetlogorsku.

– Tad jau manīsim, – sieva man nepiekrita, – kas zina, uz ko ir spējīgs tāds bundestāga deputāts.

Divas simtsmarku banknotes nogūlās vāzē uz mūsu etažeres.

Jau nākamajā dienā Martins atgriezās savā dzimtajā Heidelbergā. Savus pasaules apceļojumus viņš ik reizi uzsāka tur, pie vecā tilta.

Turpinājām regulāri apciemot Tomasu viņa restorānā un vienmēr pavaicājām, vai viņš jau saņēmis kādu vēstuli no Martina. Tomass ik reizi kratīja galvu. Viņš ļoti sāpīgi izjuta sava drauga prombūtni un izskatījās pagalam bēdīgs. Bet tad, pēc apmēram piecām nedēļām, viņa pastkastītē iegūla vesela kaudze vēstuļu no Krievijas. Mēs aplūkojām pievienotās fotogrāfijas un neticējām savām acīm: Martins izskatījās žilbinoši labi! Savās vēstulēs viņš nebeidza jūsmot par poļu un krievu zemnieku viesmilibu un atvērtību. Visur viņš piedzīvojis karalisku uzņemšanu. Viņš īpaši slavēja veģetāros ēdienus, rakstot, ka savu mūžu nav ēdis tik daudz un labi.

Izrādījās, ciematu iemītnieki burtiski kāvušies goda viesu dēļ. Katrs gribējis redzēt vācu riteņbraucēju savā mājā. Pēc četrām nedēļām viņš sasniedza Urālu kalnus, un viņa velosipēds izlaida garu. Riteņa rāmis bija pagalam, un to vajadzēja nomainīt. Jau pirmajā ielejā laimes luteklis sastapa vācu būvbrigādi, kas raka tur dzelzceļa tuneli. Vāciešiem bija tiešā sakaru līnija ar savu centrāli Berlīnē: vienreiz nedēļā turp un atpakaļ lidoja lidmašīna, un pēc trijām dienām Martins saņēma jaunu braucamo, ar kuru varēja turpināt ceļu uz Svetlogorsku.

Tur viņu jau gaidīja: par godu vācu viesim pilsētas mērs sarīkoja tādus svētkus, ka puse pilsētas pēc tam meklēja slimības lapas. Pat viesis, citkārt diezgan atturīgs un pasauss cilvēks, bija pārdozējis vodku un pastrādājis trakas lietas. Alkohola iespaidā viņš bija gandrīz apprecējis pilsētas mēra meitu un teju vai uzklupis vēl arī viņa dēlam.

– Pagaidām vēl kādu laiciņu palikšu Svetlogorskā, – Martins vēstīja savam draugam.

Viņam vispirms vēl vajagot sameklēt savu divriteni, kuru tas nolīcis kaut kur Urālos. Mērs sakot, ka pareizāk būtu pagaidīt, kad nokusis sniegs, un tikai pēc tam sākt meklējumus.